

Győri Ítéltábla
Pf.IV.20.084/2016/6/I.szám

A Győri Ítéltábla a Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda által képviselt **I.r.**, a személyesen eljáró **II.r.** és a személyesen eljáró **III.r. alperesek** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Győri Törvényszék 2016. február 22. napján kelt P.20.962/2014/20. számú ítélete ellen az I.r. alperes részéről 21. szám alatt és a felperes részéről 22. szám alatt benyújtott fellebbezések folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A felperes fellebbezésére feljegyzett 48.000,- (Negyvennyolcezer) Ft fellebbezési illeték az állam terhén marad, ezt meghaladóan a felek viselik a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I.r. alperes jogelődje által 2005. szeptember 16. napján szám alatt megkötött kölcsönszerződés II/18. pontja érvénytelen.

A bíróság elrendelte a felperes által a fenti érvénytelen rendelkezés alapján folyósítási jutalék címén megfizetett 40.000,-Ft beszámítását előtörlesztésként a felperesnek az I.r. alperes felé fennálló tartozásába.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes kereseti kérelmét elutasította.

Megállapította, hogy a feljegyzett 36.000,-Ft kereseti illetéket az állam viseli.

Kötelezte a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 83.500,-Ft perköltséget.

Az ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes, valamint a II., III.r. alperesek, mint adósok, illetve az I.r. alperes jogelődje 2005. szeptember 16. napján általános felhasználású kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján az alperes jogelődje 16.516 euró kölcsönt nyújtott

az adósok részére, évi 5,4 % kamat, 2,4 % kezelési költség (8,47 % THM) kikötése mellett 240 hónap futamidőre, melyet az adósok havi 147 euró részletekben kötelesek visszafizetni az Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) 2.7. pontja szerinti állandó konverziós megbízás igénybevételével. A folyósítási jutalék összegét a szerződés II/18 pontjában 40.000,-Ft-ban határozták meg.

A megállapodás IV/2. pontja rögzítette, hogy a kölcsönszerződés elválaszthatatlan mellékleteit képezi - egyebek mellett - az ÁSZF, illetve az adósok által aláírt kockázatteltáró nyilatkozat. A IV/3. pont értelmében az adósok kijelentették, hogy a szerződés aláírásával egyidejűleg az ÁSZF-et kézhez kapták, rendelkezéseit magukra nézve kötelezően ismerték el.

A 2005. szeptember 15. napján kelt „Kockázatteltáró nyilatkozat devizahitelekhez” megjelölésű, a felperes által aláírt teljes bizonyító erejű magánokirat magyarázattal kiegészítve, részletesen tartalmazta, hogy a törlesztéshez szükséges devizaátváltásból eredő esetleges árfolyamkockázatot teljes egészében az adós viseli.

A szerződés fenti, lényeges pontjait, és a kockázatteltáró nyilatkozat utolsó bekezdését dr" A" közjegyző - felolvasást követően - Ük.143/2005. szám alatt 2005. szeptember 16. napján közjegyzői okiratba foglalta.

A felperes a szerződés aláírását megelőzően szerződéstervezet biztosítására annak előzetes áttanulmányozása céljából nem tartott igényt, és sem a banki ügyintézőtől, sem a közjegyzőtől nem kért tájékoztatást az árfolyamkockázat jellegéről, nagyságáról, viseléséről. Az ÁSZF-t a felperes kézhezvette.

A felperes a kereseti kérelmében a 2005. szeptember 16-án megkötött kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását kérte az ÁSZF kézhezvételére vonatkozó IV/3. pont, az árfolyamkockázattal kapcsolatos II/11., IV/4. és V. pont, a kezelési költséget érintő II/5. pont és a folyósítási jutalékot érintő II/18. pontba foglalt feltételeket érintően.

Ezen szerződéses kikötéseket érintően azok tisztességtelenségére hivatkozott, míg az ÁSZF-fel összefüggő IV/3. pont tekintetében állította, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. (Hpt.) 210. §. (1) bekezdésébe ütközik, ezért semmis.

Elszámolás iránti igényt terjesztett elő annak alapján, hogy a részére folyósított 4.000.000,-Ft kölcsönből 2015. szeptember 16. napjáig - a kezelési költség és az árfolyamváltás figyelmen kívül hagyásával - 27.600,-Ft törlesztő részlet alapulvételével, összesen 3.284.400,-Ft megfizetésére volt köteles. Ezzel szemben az adott időszakban 3.347.217,-Ft-ot teljesített, így 62.817,-Ft túlfizetése keletkezett.

Az I.r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Arra hivatkozott, hogy a Hpt. 210. §. (1) bekezdésében rögzített írásbeliség az ÁSZF-re nem terjed ki, az ÁSZF-fel kapcsolatos IV/3. pont a felperes egyoldalú nyilatkozatát tartalmazza, amelynek tisztességtelensége fogalmilag kizárt.

A Kúria 6/2013. PJE határozatára utalással kifejtette, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség esetleges megsértése szerződésszegési és nem

semmisségi jogcím. A kockázatteltáró nyilatkozat kellő részletességgel tartalmazza az árfolyamkockázat mibenlétét.

A kezelési költséggel kapcsolatosan rámutatott, hogy mögötte a pénzintézet valós szolgáltatása áll, adminisztrációs és egyéb költségeket foglal magában, amelyek felszámítását a Hpt. lehetővé tette.

A folyósítási jutalék tekintetében a felek megállapodására hivatkozott, azt „extra ügyintézési díjként” határozta meg.

A törvényszék az ítéletében a korábban hatályos 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209. §. (1) bekezdése alapján abból indult ki, hogy kizárólag az olyan szerződéses rendelkezés esetén vizsgálható a tisztességtelenség, amely feltételnek minősül, azaz a felek szerződéses jogait vagy kötelezettségeit állapítja meg.

Ezzel szemben a felek megállapodásának IV/3. pontja nem tekinthető feltételnek, mivel az adósok egyoldalú nyilatkozatát tartalmazza az ÁSZF átvételére vonatkozóan, azaz szerződéses jogot vagy kötelezettséget nem rendez, ebből következően tisztességtelennek sem minősülhet.

A fentiek mellett a IV/3. pont a Hpt. 210. §. (1) bekezdésére alapított megtámadására tekintettel a törvényszék kifejtette, hogy a Hpt. 210. §. (1) bekezdésének a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződések írásbeliségére vonatkozó rendelkezéséből nem vezethető le, hogy a pénzügyi intézménnyel szerződő félnek az Általános Szerződési Feltételt is kifejezetten alá kell írnia. A korábban hatályos rPtk. 205. §. (2) bekezdése alapján a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges, és a perrel érintett kölcsönszerződés II/1-18. pontja pedig írásban tartalmazza a megállapodás valamennyi lényeges elemét. A felek között tehát a kölcsönszerződés írásban létrejött.

Az rPtk. 205/B §. (1) bekezdéséből következően ahhoz, hogy az Általános Szerződési Feltételek a szerződés részévé váljanak elegendő, ha alkalmazójuk lehetővé tette tartalmuknak a másik fél általi megismerését, és a másik fél azt kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta, azaz az ÁSZF szerződő felek általi aláírása nem jogszabályi előírás. A törvényszék rámutatott, hogy a felperes maga sem állította, hogy az ÁSZF megismerése nem volt számára lehetséges, illetve a keresetleveléhez mellékelteként az ÁSZF-et maga csatolta, így a megismerésnek nyilvánvalóan nem volt akadálya.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos IV/4. kikötés tisztességtelenségével összefüggésben a törvényszék rámutatott, hogy mind a kölcsön összege, mind pedig a havi törlesztő részlet euróban került meghatározásra. Emellett a IV/4. pont egy felhívást tartalmaz miszerint, ha az euróban meghatározott havi törlesztő részlet megfizetéséhez az adós más devizanemről történő átváltással biztosítja a fedezetet, úgy az esetleges árfolyam ingadozásból eredően eltérő összeg átutalására lehet szükség, azaz a más devizanemből történő fedezet összege eltérő lehet.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés 2. számú mellékletét képező kockázatteltáró nyilatkozattal az I.r. alperes a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozata I. pontjának megfelelően tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról és ennek a törlesztő részlet forintban kifejezett értékére gyakorolt hatásáról. A tájékoztatás az átlagos fogyasztó

számára is érthető és világos volt, így a laikus felperes számára is érthetőnek tekintendő. Ezért ezen kikötés tisztességtelenségére a felperes alappal nem hivatkozhat.

A törvényszék rámutatott, hogy a felek egyezően nyilatkoztak akként, hogy a kezelési költségre és a folyósítási jutalékra vonatkozó kikötések általános szerződési feltételnek minősülnek, mivel az alperes az adott szerződési konstrukció mellett valamennyi ügyfélre ugyanezen, egyedileg meg nem tárgyalta kikötést alkalmazta. (20.jkv. 4.o.)

Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes a Hpt. 2. számú melléklet I.10.3. pontja értelmében helyesen utalt arra, hogy a pénzkölcsön nyújtása, mint szolgáltatás magában foglalja az adós bevizsgálását, a szerződés előkészítését, folyósítását, a kölcsön kezelését, a nyilvántartását, valamint az esedékes és elmaradt törlesztések beszedését, behajtását is. Nem osztotta azonban a felperes azon álláspontját, hogy a kölcsön nyújtásának ellenszolgáltatása kizárólag a kamat, mely a kölcsönkapott pénz használatáért és kockázatáért jár, így ezen felül további díj - ugyanazon szolgáltatásért - nem kérhető, ebből következően a kezelési költség kikötése tisztességtelen feltétel.

Ezzel szemben a törvényszék álláspontja szerint jogszabály teszi lehetővé a pénzintézetek számára, hogy a kamaton kívül más költséget is felszámítsanak.

A szerződéskötéskor hatályban volt 41/1997. (III.5.) Kormányrendelet 12. §. b.) és g) pontja értelmében a pénzügyi intézménynek biztosítania kell, hogy az ügyfél a szerződés aláírása előtt megismerhesse a hitelbírálati díjnak a kezelési költségbe való beszámítási módját, és az összes a pénzügyi intézmény részére fizetendő, a hitel felvételével összefüggő költséget.

Az alperes a felperesi befizetésekkel kapcsolatosan havonta ténylegesen munkát végzett, elszámolta a felperes befizetéseit, bankszámla-kivonatot küldött, a szerződéskötéssel és a rendelkezésre tartással kapcsolatban is költségei merülhettek fel. A pénzintézetek apparátust működtetnek a különböző adminisztrációs teendők elvégzésére, ami olyan költségeket eredményez, amelyeket az alperes jogszerűen háríthat át a vele szerződő ügyfelekre.

A kezelési költség tehát nem tisztességtelen, annak kikötése nem ellentételezés nélküli.

A törvényszék osztotta a felperes azon álláspontját, hogy a szerződés II/18. pontjában rögzített folyósítási jutalék tisztességtelennek minősül, mert a hitelező a kölcsönzött pénzösszeg rendelkezésre bocsátásával a kölcsönszerződésen alapuló szolgáltatási kötelezettségét teljesíti és nem nyújt olyan többletszolgáltatást, amelyért díjazás illetné meg, különös tekintettel a kezelési költség felszámítására is. A folyósítási jutalék kikötésével tehát a fogyasztó ellenszolgáltatás nélkül kedvezőtlenebb helyzetbe kerül, és ezen feltétel a felek viszonyában az adósra egyoldalúan hátrányos egyensúlytalanságot eredményez.

Alappal feltételezhető, hogy annak egyedi megtárgyalása esetén a fogyasztó ilyen tartalmú szerződéses kikötést nem fogadna el.

A II/18. pontban foglalt feltétel érvénytelenségének jogkövetkezménye tekintetében a törvényszék a Kúria 6/2013. Polgári Jogegységi Határozata 5. pontja, s a Ptk. 239. §. (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a folyósítási jutalékra vonatkozó kikötés figyelmen kívül hagyásával a szerződés kétséget kizáróan teljesíthető, így ennek elhagyásával a

szerződés változatlan formában is köti a feleket. Az érvénytelen rendelkezés figyelmen kívül hagyásával újra kell számolni a felperes tényleges tartozását.

Az elszámolás módjaként az elsőfokú bíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény, (elszámolási törvény) 5. §. (2) bekezdésében rögzített elvet alkalmazva előírta, hogy a folyósítási jutalékot, mint túlfizetést előtörlesztésként számítsa be a felperesnek az I.r. alperes felé fennálló tartozásába.

A bíróság álláspontja szerint a 2014. évi LXXVIII. törvény (forintosítási törvény) szerint az I.r. alperes által a felperes tartozásáról elkészített elszámolás ismerete a per eldöntéséhez szükségtelen volt, mert az nem érinti a folyósítási jutalékkal kapcsolatos kérdéseket.

Végül kitért a bíróság arra, hogy az I.r. alperes permegszüntetési kérelme alaptalan volt, mivel a felperes olyan elszámolási igényt terjesztett elő, amely a kereseti kérelmével összhangban állt, és az elszámolás tekintetében nem támasztható olyan követelmény, hogy már a per érdemére tartozó hivatkozásokat és bizonyítást is tartalmazzon. A felperes a Pp. 121. §. (1) bekezdésének megfelelően az érvénytelenségi okokat meghatározta, az azok alapjául szolgáló tényeket megjelölte, a jogkövetkezmények körében megjelölte, hogy a szerződés részbeni érvénytelenségének megállapítását kéri és kitért az alkalmazni kért jogkövetkezményre, annak módjára és megjelölte az általa teljesített összegeket. Ez alapján rögzítette az I.r. alperes visszatérítési kötelezettségét és ennek általa számított összegét is.

A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének az árfolyamkockázat és a kezelési költség tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezéseit kérte a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján megváltoztatni az I.r. alperes perköltségben marasztalása mellett.

A fellebbezésében azt emelte ki, hogy az árfolyamkockázat tisztességtelensége körében érvelése nem arra irányult, hogy „nem tájékoztatták őt kellőképpen, hanem arra, hogy az alperes magatartása és a szerződés feltétele alapján egyértelmű volt számára az árfolyamkockázat korlátozottsága”.

A professzionális pénzintézet által a hitelezés szabályai szerint végzett bevizsgálás, jövedelem- és fedezetvizsgálat alapján a felperes alappal indulhatott ki abból, hogy az árfolyamkockázat növekedhet, de a bevizsgált jövedelmét nem lépi túl, illetve az árfolyam esetleges emelkedése miatti tőkenövekedés a fedezeti ingatlan értékét nem haladja meg. Az adós jövedelmének összege és a fedezetül szolgáló ingatlan értéke olyan korlát, amelyből egy átlagfogyasztó arra következtethet, hogy ez a felső határa a szerződés kockázatának. Nyilvánvaló, hogy az átlagfogyasztónak sem kell az árfolyamkockázatot súlyosabban megítélni, mint a professzionális pénzügyi szolgáltatónak.

A fentiekre tekintettel az adós sem köteles helytállni olyan kötelezettségéért, amelyet a szerződő felek egyike sem láthatott előre, azzal nem számolhatott, ezért arra szerződési akarata sem terjedt ki.

A fentiekkel összhangban a 93/2013. EGYK irányelv mellékletének 1.i.)pontja tisztességtelennek minősíti az olyan feltételt (árfolyamkockázat), amelynek alapos megismerésére a felperesnek nem volt tényleges lehetősége a szerződéskötéskor.

A Kúria 6/2013. PJE. határozata indokolásának III/3. pontja is rögzíti, hogy 2001-2008 között a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak sem a mértékét, sem az irányát, ebből következően az a fogyasztótól sem várható el.

Amennyiben a kockázatteljesítő nyilatkozatnak nem kell kiterjednie az árfolyamváltozás irányára és mértékére, azaz a kockázat reális voltára, akkor a tájékoztatás az átlagfogyasztó számára nem világos és nem érthető, tehát tisztességtelennek minősül.

Álláspontja szerint a fogyasztót tájékoztatni kellett volna arról, hogy az árfolyamváltozás miatt a törlesztő részlet meghaladhatja a kölcsönkérelemben meghatározott felhasználható jövedelmét. A felperes alappal feltételezhette, hogy amennyiben a bevizsgálás után a professzionális pénzügyi intézmény a jövedelmét és a felajánlott biztosítékot elegendőnek tartotta a hitel kockázatának fedezetéül, akkor az árfolyamból eredő kockázat korlátozott és nem haladja meg az adós jövedelmét, valamint a fedezetet.

A kezelési költség kikötésének tisztességtelensége körében azzal érvelt, hogy a Ptk. 277. §. (4) és (5) bekezdése alapján a feleket együttműködési és tájékoztatási kötelezettség terheli, ezért a hitel kezeléséért külön díjazás nem követelhető, mivel az magából a kötelelem teljesítéséből következik, tehát nincs mögötte többlétszolgáltatás.

Az alperes szolgáltatásának ellenértéke a kamat, az alperesnek az ügyfél érdekében felmerülő kiadásai nincsenek, többlétszolgáltatásokat nem teljesít, ilyet a felperes nem is igényelt. A felperes „egyszerű kölcsönt” és ehhez kapcsolódóan egy pénzváltási szolgáltatást kért.

A Kúria 2/2014. PJE. határozata 2. pontjában írtakat analógiaként felhívva hangsúlyozta, hogy a felperes nem a kezelési költség jogszabályba ütközésére hivatkozott, hanem arra, hogy annak alkalmazása tisztességtelen.

Az I.r. alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes teljes kereseti kérelmének elutasítását kérte. A másodlagos kérelme az ítélet hatályon kívül helyezésére irányult a Pp. 252. §. (2) bekezdése, harmadlagosan pedig a Pp. 252. §. (3) bekezdése alapján.

A fellebbezésének indokolásában rámutatott, hogy téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, miszerint a folyósítási jutalék azért tisztességtelen, mert szolgáltatás nélkül írja elő a fogyasztó ellenszolgáltatását.

Ezzel szemben a korábban hatályos Hpt. teljes hiteldíjat definiáló 212. §. (2) bekezdése - a kamat és minden egyéb a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő költség mellett - a THM részeként nevesíti a folyósítási jutalékot is.

A jogalkotó tehát maga rendelkezett a folyósítási jutaléknak, mint a kölcsön felhasználásához kapcsolódó költségnek a THM meghatározásakor történő kötelező figyelembevételéről.

Az rPtk. 209. §. (5) bekezdése értelmében ipso iure nem lehet tisztességtelen egy olyan szerződési feltétel, amelyet a jogszabály határoz meg, vagy amelyet jogszabály előírásának megfelelően határoztak meg.

Arra is hivatkozott, hogy egy egyszeri alkalommal felmerülő díjtétel, mint a folyósítási jutalék - fogalmilag kizárt módon - nem minősülhet olyan szerződési feltételnek, amely a több éves futamidejű, teljes kölcsönjogviszonyban a felek jogai és kötelezettségei egyensúlyát a felperes hátrányára bontaná meg.

Az I.r. alperes 2016. május 17-én érkezett iratában fellebbezési érvelését azzal egészítette ki, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 6.§., a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló a 2009. évi CLXII. törvény, 3.§. és 17/E §. (1)(2) bekezdései, valamint a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyéb rendelkezéseiről szóló 2014. évi XL. törvény 4.elszámolási szabályok 5.§. (8) bekezdés a) pontja is kifejezetten lehetővé teszi a folyósítási jutalék alkalmazását, elszámolását és figyelembevételét.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítéletnek az I.r. alperesi fellebbezéssel nem érintett rendelkezései helybenhagyását és a felperes fellebbezésének elutasítását indítványozta.

Az indokolásában kitért arra, hogy nincs jogszabályi alapja a felperes azon állításának, hogy őt tájékoztatni kellett volna arról, hogy az árfolyamváltozás miatt a törlesztő részlete meghaladja a kölcsönkérelemben meghatározott felhasználható jövedelmét. A Kúria 6/2013. PJE határozatában leírtak szerint ilyen kötelezettsége az I.r. alperesnek nem is lehetett, mert az árfolyamváltozás jövőbeli iránya és mértéke előre meghatározhatatlan.

Utalt a törvényszék helyesen kifejtett indokaira, amelyek cáfolják a felperes fellebbezésben kifejtett azon álláspontját, hogy az árfolyamváltozás szerződéses kötelezettségeire gyakorolt várható hatásai ismeretének hiányában a szerződéses akarata ezen kötelezettségek teljesítésére nem terjedt ki. A kockázatvállalási nyilatkozat aláírása éppen azt bizonyítja, hogy a felperes a bizonytalan irányú és mértékű árfolyamkockázat ismeretében - a megállapodás egyéb, kedvező jellemzőit mérlegelve - döntött a szerződés megkötése és az abban foglalt kötelezettségek vállalása mellett.

Rámutatott, hogy az I.r. alperes kockázatkezelési, illetve hitelbírálati szabály(zat)aiból releváns és okszerű következtetések nem vonhatók le a felperesre vonatkozó árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelősége körében. A hitelintézetek kockázatkezelési rendszerének, és a prudens, felelős gazdálkodás követelményének megfelelő működés ellenőrzése az MNB pénzügyi felügyeleti jogkörébe tartozó kérdés.

A kezelési költséggel kapcsolatosan rámutatott, hogy tévesen hivatkozik a felperes arra, hogy az azért tisztességtelen, mert nincs mögötte többlétszolgáltatás.

Ezzel szemben az I.r. alperes a hitel folyósítását megelőzően és azt követően is szolgáltatást nyújtott a részére, így elvégezte a felperes hitelbírálatát, megszerkesztette a kölcsönszerződést és az ahhoz kapcsolódó okiratokat, rendelkezésre bocsátotta a kölcsön

összeget, a felperesi teljesítéseket elszámolta, számlakivonatokat küldött, fiókhálózatot, személyzetet tartott fenn.

Tévesen állítja a felperes, hogy a fenti szolgáltatások ellenértéke a kamat. Az ügyleti kamat a Ptk. 523. §. (2) bekezdése alapján kizárólag a pénz, azaz a rendelkezésre bocsátott kölcsönösszeg használatának ellenértéke. A kölcsön használatát biztosító szolgáltatástól azonban függetlenek és időben elkülönülnek a fentiekben felsorolt I.r. alperesi szolgáltatások, amellyel szemben ekként az I.r. alperes jogszerűen határozta meg a kezelési költséget, mint felperesi ellenszolgáltatást.

A felperes és az I.r. alperes fellebbezései alaptalanok.

A törvényszék ítéletét a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátai között felülvizsgálva (Pp. 253. §. (3) bekezdés) az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetéseket levonva utasította el a felperes kereseti kérelmét. Az elsőfokú döntés indokaival az ítéltábla egyetért, a felperes és az I.r. alperes fellebbezésében kifejtettek tekintettel azt az alábbiakkal egészíti ki.

A kölcsönszerződés árfolyamkockázattal kapcsolatos IV/4. számú kikötésének tisztességtelenségére irányuló kereseti kérelem körében a törvényszék - az r.Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209/B. §. (1) bekezdése és a 6/2013. PJE, valamint a 2/2014. PJE. alapján - helytállóan indult ki abból, hogy az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében a fogyasztóra terhelő, ilyen módon a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses kikötés tisztességtelensége csak akkor állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen körültekintő átlagfogyasztó számára a kikötés tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére és a kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető.

Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

Jelen esetben a felperes a fellebbezésében nem a tájékoztatás hiányára, hanem arra hivatkozott, hogy az alperesi magatartás és a szerződés feltétele alapján az árfolyamkockázat a jövedelmi viszonyai és a fedezeti ingatlan értéke korlátai között marad.

A felperes által aláírt, a kölcsönszerződés 2. számú mellékletét képező kockázatfeltáró nyilatkozat azonban egyértelműen tartalmazza, hogy az árfolyamkockázat, annak mértékétől függetlenül az adóst terheli. Az aláírt nyilatkozat tehát a jogegységi határozat által támasztott, a fentiekben ismertetett kritériumokat kielégíti, ezért annak tisztességtelensége nem állapítható meg.

Az árfolyam lehetséges változásának becslése a kölcsönszerződésnek nem kötelező tartalmi eleme (EBH 2012.G.4.).

A felperes érvelésével szemben a pénzügyi intézet által az adós tekintetében végzett előzetes jövedelem- és fedezeti érték vizsgálat - amelynek lényeges indoka a megtérülés kockázatának felmérése a pénzügyi intézet számára - , nem ad alapot a felperes által levont azon következtetésre, hogy az adósnak az árfolyamváltozások okán súlyosbodó fizetési kötelezettsége korlátozott és nem haladhatja meg a pénzügyi intézet által becsült teljesítőképességet.

Az árfolyamkockázat-feltáró nyilatkozat funkciója éppen az, hogy felhívja a következményeket viselni és a forintban növekvő összegű törlesztő részleteket is megfizetni köteles adós figyelmét arra, hogy a várható változások iránya, mértéke nem ismert, nem előre látható, közismerten számos gazdasági tényező függvénye, éppen ezért nem mutat összefüggést a szerződéskötéskor felmért adósi teljesítőképesség korlátaival. Alaptalan tehát a felperes azon - a világos és egyértelmű kockázatteltáró nyilatkozat ellenére - levont következtetése, hogy a későbbiekben az árfolyamváltozások miatt a törlesztőrészletek forintban növekvő összege korlátozott és annak felső határát a szerződéskötéskor bevizsgált jövedelmi viszonyai, teljesítőképessége és a fedezeti ingatlan értéke képezi.

Az r.Ptk. 209/B §. (5) bekezdése értelmében a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a szolgáltatást és az ellenszolgáltatást meghatározó szerződési kikötésekre, ha annak szövegezése egyértelmű és mindkét fél számára érthető.

A kialakuló bírói gyakorlat tükrében a szolgáltatás ellenszolgáltatás meghatározása körébe tartozik a kezelési költség kikötése is (BDT. 2012.2739. Szegedi Ítéltábla Pf.II. 20.116/2016/4.) A rPtk. 209/B.§. (5) bekezdésében írtak azonban nem képezik akadályát annak , hogy a bíróság vizsgálja, hogy a kezelési költség az egyértelműség, átláthatóság követelmények megfelel-e figyelemmel 2/2014. PJE határozat III/1. pontjában kifejtettekre is.

A felek kölcsönszerződésének II/5. pontja és a megállapodás részét képező ÁSZF és 2.4. pontja egyértelműen meghatározzák a kezelési költség pontosan behatárolható mértékét, és fogyasztó általi viselésének kötelezettségét, ezért ezen rendelkezések érthetőek, világosak, így a kikötés tisztességtelensége a 209. §. (4) bekezdése alapján nem állapítható meg.

Téves a felperes azon érvelése, hogy a kezelési költség kikötése azért tisztességtelen, mivel a pénzügyi intézet a kamattal ellentételezett szolgáltatáson túl többlétszolgáltatást nem teljesít.

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 2. számú mellékletének I.10.3. pontja értelmében a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység nem csak a kölcsön átadását (folyósítását) takarja, hanem magában foglalja a hitelképesség vizsgálatával a hitel- és kölcsönszerződések előkészítésével a folyósított kölcsön nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, behajtásával kapcsolatos intézkedéseket is.

A fenti tevékenységek ellentételezéseként - a szerződéskötéskor hatályos jogszabályok - nemcsak a kamat, hanem egyéb ellenszolgáltatás (költség, díj, jutalék) felszámítását is lehetővé tették.

A Hpt. 210. § . (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben a kamaton felül díj és egyéb költség is felszámítható. A Hpt. 212. §. (1) bekezdésében rögzített teljes hiteldíj mutató (THM) definíciójából eredően, a kölcsönért fizetendő terhelés a kamaton felül folyósítási jutalék és egyéb, a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő költség is lehet.

A 41/1997. (III.5.) Kormányrendelet 8. §. (1) bekezdéséből következően is a kamaton felül egyéb költség is felszámítható.

A jelenleg hatályos jogszabályok is a kamaton felüli, egyéb díjak, költségek, jutalékok felszámításának lehetőségéből kiindulva annak módját, mértékét pontosítják.

A 83/2010. (III.25.) korm.r., valamint a fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény 17/E §. (2) bekezdése is nevesítetten lehetővé teszi a folyósítási díj felszámítását és a hitelező ügyviteli költségeivel összefüggésben felmerült díjak kikötését is.

Az immár tömeges méretűvé vált hitelezés lebonyolítása, kezelése, nyilvántartása, behajtása, a hitelkonstrukciók kidolgozása céljából a pénzintézetek technikai és személyi apparátust működtetnek, amely jelentős ügyviteli költségeket generál, amelyet - a Hpt. 2. számú melléklet III. 7. pont értelmében vett, a kölcsön használatáért, kockázataért fizetendő kamat - nem ellentételez. A pénzintézetek fenti tevékenysége a feleket - felperes fellebbezésében hivatkozott - a Ptk. 277.§. (4) (5) bekezdései alapján terhelő tájékoztatási, együttműködési kötelezettség keretein túlmutat.

A professzionális hitelezés működése nem pusztán a pénzintézetek, hanem a hitelt igénybevevők érdekében is áll, ezért ennek költségei nem háríthatók kizárólag a pénzügyi szolgáltatókra. Ez okból tehát az összegszerűségében adósonként nem kalkulálható, de átalányjelleggel, százalékos mértékben meghatározható kiadások, költségek, a kölcsönszerződésekben felszámíthatók, azok ellentételezés nélkülinek - és ennek okán tisztességtelennek - nem tekinthetők.

A fentieket összegezve megállapítható, hogy a szerződéskötéskor hatályos jogszabályi háttér az ügyleti kamaton túlmutató költségek és díjak felszámítására lehetőséget adott és a pénzintézetek - fentiekben részletezett - köztudomású költségei pedig az ügyleti kamatban a kifejtettek miatt teljes mértékben nem térülnek meg, ezért a kezelési költség felszámítása többlétszolgáltatás hiányára - és a felek közti szerződéses egyensúly megbontására - hivatkozással tisztességtelennek nem tekinthető.

A Ptk. 209/B. §. (3) bekezdés előírja, hogy a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel, vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

A kölcsönszerződés II/18. pontjában kikötött folyósítási jutalék tisztességtelensége vizsgálatakor tehát más szerződési feltételeket, köztük a kezelési költségre vonatkozó kikötést, és azok összefüggéseit is figyelembe kell venni.

A fentiekben kifejtettek szerint köztudomású módon felmerülő, ügyviteli, adminisztrációs költségek ellentételezéseként, átalánydíjként százalékos mértékben felszámított - világosan és egyértelműen meghatározott - kezelési költség nem tisztességtelen.

A kezelési költségért nyújtott ellenszolgáltatást - a fellebbezésének 27. pontjában - maga az I.r. alperes akként határozta meg, hogy „az I.r. alperes a hitel folyósítását megelőzően és azt követően is szolgáltatást nyújtott (felperes részére), így elvégezte a felperes hitelbírálatát, megszerkesztette a kölcsönszerződését és ahhoz kapcsolódó okiratokat, rendelkezésre bocsátotta a kölcsön összegét, a felperesi teljesítéseket elszámolta, számlakivonatokat küldött, fiókhálózatot, személyzetet tartott fenn.”

Ebből az a következtetés vonható le, hogy az I.r. alperes a kezelési költséget maga is a hitelkérelem benyújtásától annak teljes visszafizetéséig felmerülő ügyviteli-hitelkezelési költségként definiálta.

A jelen tényállás mellett - figyelemmel a köztudomásúan felmerülő adminisztrációs költségek kezelési költségként történő felszámítására - a felek kölcsönszerződéséből nem állapítható meg, hogy a 40.000,-Ft folyósítási jutalék milyen I.r. alperesi szolgáltatást ellentételez. Az I.r. alperes fellebbezési tárgyaláson előadott érvelése, miszerint a folyósítási jutalék a szerződéskötésig, a kezelési költség pedig azt követően felmerült ügyviteli költségeket fedezi a felek megállapodásából nem olvasható ki.

Az a körülmény, hogy a jogszabályok a folyósítási jutalék felszámítására lehetőséget biztosít(ott)ak, nem mentesíti az ezen általános szerződési feltételt megfogalmazó I.r. alperest azon kötelezettség alól, hogy egyértelműen és beazonosíthatóan meghatározza azt a tevékenységet, szolgáltatást, amelynek ellentételezésére - a fentiekben meghatározott tartalmú kezelési költség kikötés mellett - a folyósítási jutalék megállapításra került.

Alapítványul hivatkozott az I.r. alperes a fellebbezésében az rPtk. 209.§.(5) (szerződéskötéskor hatályos 209. §. (6)) bekezdésére, miszerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.

Ezen rendelkezés csak akkor zárja ki a feltétel tisztességtelenségének vizsgálatát, ha annak tartalmát jogszabály kimerítően(taxatív) határozza meg. Ha azonban a kógens keretszabályt a felek rendelkezési joga tölti meg tartalommal, vagy ha a felek a diszpozitív jogszabályi rendelkezésektől eltérnek, akkor a feltétel tisztességtelensége vizsgálható. (2/2012(XII.12) PK. vélemény 3.pont)

Mivel jelen esetben a kezelési költség, illetve a folyósítási jutalék pontos definícióját a jogszabályi rendelkezések nem adják meg, hanem annak felszámítására adnak lehetőséget, és annak tartalmát a szerződő felek határozták meg, ezért a rPtk.209. § (6) bekezdése ezen kikötések tisztességtelensége vizsgálatának lehetőségét nem zárja ki.

A fentiek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek szerződésében a folyósítási jutalék kikötése tisztességtelen. Ennek jogkövetkezményeit a törvényszék a 6/2013.PJE. 5. pontja és az rPtk. 239.§. (2) bekezdése figyelembevételével helytállóan vonta le.

Az ítéletábra a kifejtettek értelmében a törvényszék ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes és az I.r. alperes az eredménytelen fellebbezéseikre tekintettel a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján a fellebbezésükkel kapcsolatos költségek viselésére kötelesek, ezért az I.r.

alperes által lerótt illeték az I.r. alperes terhén marad, míg a felperesi fellebbezésre tekintettel feljegyzett 48.000,-Ft fellebbezési illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13., 14. §-ai alapján, a felperes személyes költségmentességére tekintettel az állam terhén marad.

Tekintettel arra, hogy mind a felperes, mind az I.r. alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a bíróság akként rendelkezett, hogy a felek az ügyvédi munkadíjból álló és egyéb költségeiket maguk viselik.

Győr, 2016. június 22. napján

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk.. Maurer Ádám sk.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: